

Miljödepartementet

Tillsynsprogram och tillsynsbesök för yrkesmässiga verksamheter som hanterar avfall samt nya skyldigheter vid tillsyn av utvinningsavfallsanläggningar

1. Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås ändringar i miljötillsynsförordningen (2011:13) och förordningen (2013:319) om utvinningsavfall.

Det nuvarande kravet i miljötillsynsförordningen på att upprätta tillsynsprogram för alla yrkesmässiga verksamheter som hanterar avfall som infördes 2018, har blivit för långtgående och medför en administrativ börda för tillsynsmyndigheterna som inte medför en motsvarande nytta för miljön. Miljötillsynsförordningen föreslås därför ändras på så sätt att det för en del verksamheter endast ställs krav på att genomföra tillsynsbesök med jämna mellanrum. En sådan ordning är förenlig med avfallsdirektivet och bedöms vara tillräcklig för att tillsynen ska kunna bedrivas på ett tillfredsställande sätt avseende dessa verksamheter.

Vidare föreslås ändringar i miljötillsynsförordningen och i förordningen om utvinningsavfall som syftar till att införliva kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 av den 21 februari 2020 om fastställande av tekniska riktlinjer för inspektioner i enlighet med artikel 17 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/21/EG, i svensk rätt.

Därutöver föreslås en ändring i förordningen om utvinningsavfall för att rätta till en felaktig författningshänvisning.

2. Författningsförslag

2.1 Förslag till förordning om ändring i miljötillsynsförordningen (2011:13)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om miljötillsynsförordningen (2011:13)

dels att 1 kap. 10 c § ska betecknas 1 kap. 11 § och att 1 kap. 11 § ska betecknas 1 kap. 10 c §,

dels att 1 kap. 10 a och 10 b §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 1 kap. 10 d §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

10 a §²

Tillsynsmyndigheten ska med utgångspunkt i myndighetens tillsynsplan upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram för varje

1. verksamhet som är tillståndspliktig eller omfattas av ett tillstånd enligt miljöprövningsförordningen (2013:251), om den verksamhetskod som gäller för verksamheten slutar med -i,

2. *verksamhet som behandlar avfall, eller*

3. *yrkesmässig verksamhet*

a) *samlar in eller transporterar avfall,*

b) *som förmedlar avfall för återvinning eller bortskaffande,*

c) *som handlar med avfall, eller*

d) *där farligt avfall uppkommer som ett led i den yrkesmässiga verksamheten.*

Tillsynsmyndigheten ska med utgångspunkt i myndighetens tillsynsplan upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram för varje

1. verksamhet som är tillståndspliktig eller omfattas av ett tillstånd enligt miljöprövningsförordningen (2013:251), om den verksamhetskod som gäller för verksamheten slutar med -i, *eller*

2. *verksamhet där det finns en utvinningsavfallsanläggning enligt 9 § förordningen (2013:319) om utvinningsavfall.*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv

² Senaste lydelse 2020:647 (kommer att kompletteras med SFSnr efter den 1 juli 2020).

10 b §³

I tillsynsprogrammet ska *myndigheten* bestämma hur ofta tillsynsbesök ska genomföras. Tiden mellan två tillsynsbesök ska bestämmas utifrån en bedömning av verksamhetens risk för människors hälsa och miljön.

För verksamheter som avses i 10 a § 1 får tiden mellan två tillsynsbesök inte överskrida

1. ett år, om verksamheten innebär betydande risker för människors hälsa eller miljön, och
2. tre år i andra fall.

För verksamheter som avses i 10 a § 2 och 3 ska tillsynsbesöken genomföras med jämna mellanrum.

I tillsynsprogrammet ska *tillsynsmyndigheten* bestämma hur ofta tillsynsbesök ska genomföras. Tiden mellan två tillsynsbesök ska bestämmas utifrån en bedömning av verksamhetens risk för människors hälsa och miljön.

För verksamheter som avses i 10 a § får tiden mellan två tillsynsbesök inte överskrida

betydande risker för människors

10 d §

Tillsynsmyndigheten ska genomföra tillsynsbesök med jämna mellanrum hos varje

1. verksamhet som behandlar avfall,
2. yrkesmässig verksamhet som
 - a) samlar in eller transporterar avfall,
 - b) förmedlar avfall för återvinning eller bortskaffande,
 - c) handlar med avfall, eller
 - d) producerar farligt avfall.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2021.

³ Senaste lydelse 2018:2004.

2.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2013:319) om utvinningsavfall

Härigenom föreskrivs att 64 och 84 §§ förordningen (2013:319) om utvinningsavfall ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

64 §

Den som i fråga om en verksamhet som omfattas av denna förordning ansöker om ett sådant tillstånd som avses i 9 eller 11 kap. miljöbalken ska i samband med ansökan informera tillståndsmyndigheten om

1. vem som driver eller avser att driva verksamheten,
2. den plats som verksamheten bedrivs eller ska bedrivas på genom att beskriva platsen och möjliga alternativa platser,
3. innehållet i den avfallshanteringsplan som krävs enligt denna förordning,
4. den säkerhet som i fråga om en utvinningsavfallsanläggning enligt en oberoende kvalificerad bedömning krävs enligt 15 kap. 34 § miljöbalken samt den hänsyn som har tagits till en eventuell oplanerad eller tidigarelagd stängning av anläggningen och de merkostnader som en sådan stängning kan medföra, och
5. hur det i övrigt säkerställs att bestämmelserna i denna förordning följs.

4. den säkerhet som i fråga om en utvinningsavfallsanläggning enligt en oberoende kvalificerad bedömning krävs enligt 15 kap. 35 § miljöbalken samt den hänsyn som har tagits till en eventuell oplanerad eller tidigarelagd stängning av anläggningen och de merkostnader som en sådan stängning kan medföra, och

84 §

För varje utvinningsavfallsanläggning ska tillsynsmyndigheten göra regelbundna inspektioner på plats.

Vid tillsyn av utvinningsavfallsanläggningar ska tillsynsmyndigheten följa kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 av den 21 februari 2020 om fastställande av tekniska riktlinjer för inspektioner i enlighet med artikel 17 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/21/EG.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2021.

3. Bakgrund

Under 2013 infördes ändringar i miljötillsynsförordningen som innebär att tillsynsmyndigheterna ska upprätta och regelbundet uppdatera tillsynsprogram för industriutsläppsverksamheter. I ett sådant program ska myndigheten bestämma hur ofta tillsynsbesök ska genomföras. Tillsynsprogrammen är planeringsdokument för tillsynsmyndigheterna. Programmen utgår från tillsynsmyndigheternas tillsynsplaner men avser till skillnad från dessa en specifik verksamhet. Ändringarna infördes till följd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp.

Kravet i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och upphävande av vissa direktiv (avfallsdirektivet) avseende tillsynsbesök hos yrkesmässiga verksamheter som hanterar avfall genomfördes i miljötillsynsförordningen den 1 september 2018 (SFS 2018:2004). Ändringarna innebär dels att tillsynsmyndigheterna ska göra regelbundna tillsynsbesök hos den som behandlar avfall, yrkesmässigt hanterar avfall eller bedriver en yrkesmässig verksamhet där farligt avfall uppkommer, dels att tillsynsmyndigheterna ska upprätta tillsynsprogram för dessa verksamheter. Det infördes också krav på vad tillsynsmyndigheten ska kontrollera vid tillsyn av den som yrkesmässigt samlar in eller transporterar avfall.

Den 25 februari 2020 offentliggjordes kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 av den 21 februari 2020 om fastställande av tekniska riktlinjer för inspektioner i enlighet med artikel 17 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/21/EG (utvinningsavfallsdirektivet), i EUT (EUT L 51, 25.2.2020, s. 4). I genomförandebeslutet fastställs aspekter som ska övervägas vid inspektioner av utvinningsavfallsanläggningar.

4. Gällande rätt

4.1 Miljötillsynsförordningen

4.1.1 Tillsynsplaner och tillsynsprogram

I miljötillsynsförordningen finns det bestämmelser om krav på tillsynsmyndigheterna att årligen upprätta en samlad tillsynsplan med avseende på hela myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken (1 kap. 8 §). Detta görs utifrån en behovsutredning och utifrån myndighetens register över tillsyns-

objekt. I den samlade tillsynsplanen beskrivs hur myndigheten har avvägt fördelningen av resurser inom och mellan olika ansvarsområden enligt miljöbalken och hur resurserna har anpassats efter det tillsynsbehov som finns. Med utgångspunkt i myndighetens tillsynsplan ska myndigheten upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram för varje verksamhet som är tillståndspliktig eller omfattas av ett tillstånd enligt miljöprövningsförordningen (2013:251), om den har en verksamhetskod som slutar med -i, dvs. är en industriutsläppsverksamhet (1 kap. 10 a § 1). Dessutom ska tillsynsmyndigheten upprätta tillsynsprogram för alla verksamheter som behandlar avfall samt alla yrkesmässiga verksamheter som samlar in eller transporterar avfall, som förmedlar avfall för återvinning eller bortskaffande, som handlar med avfall, eller verksamheter där farligt avfall uppkommer som ett led i den yrkesmässiga verksamheten (1 kap. 10 a § 2 och 3). Verksamheter som omfattas av kravet på tillsynsprogram enligt sistnämnda bestämmelser är bland annat verksamheter där det finns en utvinningsavfallsanläggning.

Tillsynsmyndighet för ovan nämnda verksamheter är antingen Försvarsinspektören för hälsa och miljö, länsstyrelsen eller kommunen (2 kap. 4 och 29–31 §§ miljötillsynsförordningen).

4.1.2 Tillsynsbesök

I tillsynsmyndighetens tillsynsprogram för verksamheterna ska det anges hur ofta tillsynsbesök ska genomföras (1 kap. 10 b §). Bedömningen av frekvens ska göras utifrån risken för människors hälsa och miljön. För verksamheter som är tillståndspliktiga och omfattas av industriutsläppsdirektivet (dvs. har en verksamhetskod som slutar på -i) anges särskilda intervall för tillsynsbesöken som inte får överskridas. För verksamheter som hanterar avfall enligt ovan, och som inte är tillståndspliktiga industriutsläppsverksamheter, ska tillsynsbesök göras med jämna mellanrum (1 kap. 10 b § andra stycket). För alla verksamheter som omfattas av krav på tillsynsprogram anges också att tillsynsmyndigheterna ska genomföra tillsynsbesök i enlighet med tillsynsprogrammet, att ett nytt besök ska genomföras inom sex månader från det första besöket om någon allvarlig brist upptäcktes med avseende på de villkor som gäller för verksamheten samt att varje tillsynsbesök ska redovisas skriftligen till verksamhetsutövaren senast två månader efter besöket (1 kap. 11 §).

Vid tillsynsbesök hos yrkesmässiga verksamheter som samlar in eller transporterar avfall ska tillsynsmyndigheterna kontrollera varifrån avfallet kommer, avfallets typ och mängd, var avfallet ska lämnas efter insamlingen eller transporten och att hanteringen av avfall uppfyller kraven i 15 kap. 11 § miljöbalken (1 kap. 10 c §).

4.2 Förordningen om utvinningsavfall

I förordningen om utvinningsavfall hänvisas i fråga om bestämmelser om tillsyn och egenkontroll till 26 kap. miljöbalken, miljötillsynsförordningen och förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll (83 § första stycket). Förordningen om utvinningsavfall innehåller därutöver bestämmelser som är specifika för tillsyn av utvinningsavfallsanläggningar. Bland annat anges att tillsynsmyndigheten för varje utvinningsavfallsanläggning ska göra regelbundna inspektioner på plats (84 §). Den bestämmelsen överlappar de krav i miljötillsynsförordningen som följer av att utvinningsavfallsanläggningar omfattas av krav på tillsynsprogram.

4.3 Avfallsdirektivet

Enligt avfallsdirektivet ska inspektioner (tillsynsbesök) genomföras med jämna mellanrum avseende verksamhetsutövare som behandlar avfall, verksamhetsutövare som yrkesmässigt samlar in eller transporterar avfall, mäklare och handlare samt verksamhetsutövare som producerar farligt avfall (artikel 34). Inspektioner som avser verksamhetsutövare som samlar in avfall eller transporterar avfall ska omfatta det insamlade och transporterade avfallets ursprung, typ, mängd och destination. Medlemsstaterna får ta hänsyn till de registreringar som görs inom ramen för gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning (Emas), särskilt med avseende på inspektionernas frekvens och intensitet.

4.4 Utvinningsavfallsdirektivet

I utvinningsavfallsdirektivet behandlas ansvar och skyldigheter i fråga om inspektioner av utvinningsavfallsanläggningar (artikel 17). Det anges bland annat att innan deponering påbörjas, och därefter med regelbundna mellanrum som även omfattar åtgärder efter stängning och som fastställs av den berörda medlemsstaten, ska den behöriga myndigheten inspektera de avfallsanläggningar som omfattas av artikel 7 utvinningsavfallsdirektivet för att försäkra sig om att villkoren i tillståndet är uppfyllda (artikel 17.1).

Enligt utvinningsavfallsdirektivet ska kommissionen upprätta tekniska riktlinjer för inspektioner i enlighet med artikel 17 utvinningsavfallsdirektivet (artikel 22.1 c).

I kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 har tekniska riktlinjer fastställts för inspektioner av utvinningsavfallsanläggningar som ska utföras av behöriga myndigheter enligt artikel 17 utvinningsavfallsdirektivet. Genomförandebeslutet riktar sig till medlemsstaterna.

5. Förslag

5.1 Ändringar i miljötillsynsförordningen

Förslag: Kravet på att upprätta tillsynsprogram tas bort för alla verksamheter som *behandlar* avfall samt yrkesmässiga verksamheter

- som *samlar in eller transporterar* avfall,
- som *förmedlar avfall för återvinning eller bortskaffande*,
- som *handlar* med avfall, eller
- verksamheter där *farligt avfall uppkommer som ett led i den yrkesmässiga verksamheten*.

Kravet på att upprätta tillsynsprogram ska i fortsättningen omfatta verksamheter som är tillståndspliktiga eller omfattas av ett tillstånd och är industriutsläppsverksamheter, samt verksamheter där det finns en utvinningsavfallsanläggning.

Kravet på särskilda intervall för tillsynsbesök som inte får överskridas ska omfatta verksamheter där det finns en utvinningsavfallsanläggning.

Skälen för förslaget

Avfallslagstiftningen är under förändring i och med de revideringar som skett på EU-nivå av sex direktiv på avfallsområdet. Det så kallade avfallspaketet innebär att det införs många nya förpliktelser, både för tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare (se bland annat prop. 2019/20:156).

Kravet på tillsynsprogram bör tas bort för flera verksamheter

Det nuvarande kravet i miljötillsynsförordningen på att upprätta tillsynsprogram för alla yrkesmässiga verksamheter som hanterar avfall går utöver vad som följer av avfallsdirektivet. Det har framkommit att kraven på tillsynsprogram för en del av verksamheterna blivit för långtgående och att det inte krävs med hänsyn till miljön. Den administrativa bördan för

tillsynsmyndigheterna skulle kunna lättas genom att kravet på att upprätta tillsynsprogram tas bort för flera verksamheter där det går bra att bedriva tillsyn utan tillsynsprogram. Detta bör ske för verksamheter som behandlar avfall samt alla yrkesmässiga verksamheter som samlar in eller transporterar avfall, som förmedlar avfall för återvinning eller bortskaffande, som handlar med avfall eller verksamheter där farligt avfall uppkommer som ett led i den yrkesmässiga verksamheten (1 kap. 10 a § 2 och 3). Som framgår nedan bör detta dock inte omfatta verksamheter där det finns en utvinningsavfallsanläggning. En sådan ordning är förenlig med avfallsdirektivet och bedöms vara tillräcklig för att tillsynen ska kunna bedrivas på ett tillfredsställande sätt avseende dessa verksamheter. Miljötillsynsförordningen bör därför ändras på så sätt att det för nu nämnda verksamheter endast ställs krav på att genomföra tillsynsbesök med jämna mellanrum. Tillsynsmyndigheten ges då möjlighet att avgöra intervallen utifrån en bedömning av de enskilda verksamheterna och förväntad miljönytta.

Kravet på tillsynsprogram bör finnas kvar för industriutsläppsverksamheter och utvinningsavfallsanläggningar

Tillsynsprogram ska även i fortsättningen upprättas för verksamheter som är tillståndspliktiga eller omfattas av ett tillstånd och är industriutsläppsverksamheter, eftersom det krävs enligt industriutsläppsdirektivet (artikel 23).

När det gäller utvinningsavfallsanläggningar anges upprättande av tillsynsplaner som en sådan aspekt som enligt kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 ska övervägas vid organisering av inspektioner.⁴ Denna aspekt kan anses redan ha beaktats i det svenska tillsynssystemet genom att det i dag gällande kravet på tillsynsprogram i miljötillsynsförordningen omfattar bland annat utvinningsavfallsanläggningar (1 kap. 10 a § 2 och 3). För att kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 ska anses fullt ut införlivat i svensk rätt bör därför kravet på tillsynsprogram även i fortsättningen omfatta verksamheter där det finns en utvinningsavfallsanläggning.

För utvinningsavfallsanläggningar bör det även krävas att tillsynsbesök genomförs med vissa intervall

En ytterligare aspekt som enligt kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 ska övervägas är att genomföra inspektioner på plats tillräckligt

⁴ Se bilaga A, del C, punkt 2.1 till kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248.

ofta mot bakgrund av lämplig riskbedömning.⁵ Kravet på särskilda intervall för tillsynsbesöken som inte får överskridas, som i nuvarande reglering omfattar verksamheter som är tillståndspliktiga eller omfattas av ett tillstånd och som är industriutsläppsverksamheter, bör därför även omfatta verksamheter där det finns en utvinningsavfallsanläggning. Därmed kommer samma krav på intervall för tillsynsbesök att gälla för alla verksamheter som omfattas av krav på tillsynsprogram.

5.2 Redaktionella justeringar av miljötillsynsförordningen

Förslag: Bestämmelsen om att tillsynsbesök ska genomföras med jämna mellanrum för ”en yrkesmässig verksamhet där farligt avfall uppkommer som ett led i den yrkesmässiga verksamheten” ska i fortsättningen omfatta ”en yrkesmässig verksamhet som producerar farligt avfall”. Vidare ändras ordningsföljden på två bestämmelser.

Skälen för förslaget

Ändrad lydelse av verksamheter som producerar farligt avfall

Det nuvarande kravet på tillsynsprogram och tillsynsbesök avser bland annat yrkesmässiga verksamheter där farligt avfall uppkommer som ett led i den yrkesmässiga verksamheten (1 kap. 10 a § 3 d). I avfallsdirektivet beskrivs dock motsvarande verksamhet som ”verksamhetsutövare som producerar farligt avfall” (artikel 34.1). Det har nyligen införts en ordförklaring till termen avfallsproducent i miljöbalken som motsvarar den definition som finns i direktivet (15 kap. 4 § miljöbalken, se prop. 2019/20:156). Förklaringen får betydelse även för miljötillsynsförordningen (se 1 kap. 3 § andra stycket miljötillsynsförordningen). Det är lämpligt att i den nya bestämmelsen om tillsynsbesök beskriva verksamheten som en yrkesmässig verksamhet som producerar farligt avfall. Ändringen är dock inte avsedd att innebära någon ändring i sak när det gäller vilka verksamheter som omfattas av kraven.

Ändring av ordningsföljden på två bestämmelser

Det bör även göras redaktionella ändringar i första kapitlet i miljötillsynsförordningen. Det är lämpligt att de bestämmelser som handlar om verksamheter som omfattas av krav på tillsynsprogram anges först och de

⁵ Se bilaga A, del C, punkt 2.2 till kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248.

särskilda kraven rörande avfallsverksamheter därefter (nuvarande 10 c § bör betecknas 11 § och nuvarande 11 § bör betecknas 10 c §).

5.3 Ändringar i förordningen om utvinningsavfall

Förslag: En ny bestämmelse införs i förordningen om utvinningsavfall som anger att kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 ska följas vid tillsyn av utvinningsavfallsanläggningar. Det nuvarande kravet på att göra regelbundna inspektioner på plats för varje utvinningsavfallsanläggning tas bort. Vidare görs en ändring i förordningen om utvinningsavfall för att rätta till en felaktig författningshänvisning.

Skälen för förslaget

Införlivande av genomförandebeslutet i svensk rätt

Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 innehåller inga bindande krav på hur tillsyn ska organiseras och bedrivas, utan aspekter som ska övervägas. I vissa delar utgör de aspekter som listas i genomförandebeslutet sådana aspekter som inte kan beaktas vid tillsyn, utan avser förutsättningarna för att en tillsynsmyndighet ska kunna bedriva en ändamålsenlig tillsyn (t.ex. rätt till tillträde till anläggningar och rätt att granska dokument).⁶ De aspekter i kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 som avser förutsättningar för genomförandet av tillsyn kan anses ha övervägts och till övervägande del beaktats genom det svenska tillsynssystemet (se dock avsnitt 5.1 om krav på särskilda intervall för tillsynsbesök).

Utöver aspekter som avser förutsättningar för ändamålsenlig tillsyn innehåller kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 aspekter som ska övervägas vid utförande av tillsyn av utvinningsavfallsanläggningar. Sådana aspekter avser bland annat vad som ska övervägas vid de olika livsfaserna hos en utvinningsavfallsanläggning.⁷ Exempelvis ska tillsynsmyndigheten överväga tillgången till och prestandan hos systemet för egenkontroll för nya utvinningsavfallsanläggningar (innan deponeringsverksamhet påbörjas), samt representativitet hos provtagning och karakterisering av utvinningsavfall för utvinningsavfallsanläggningar som är i drift.⁸

För att kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 även i övrigt ska införlivas i svensk rätt bör skyldigheten att överväga dessa aspekter

⁶ Se bilaga A, del C till kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248.

⁷ Se bilaga A, del D till kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248.

⁸ Se bilaga A, del D, punkt 1 c) respektive punkt 2 i) till kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248.

komma till uttryck i författning. Det bör därför införas en bestämmelse i förordningen om utvinningsavfall som slår fast att kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 ska följas vid tillsyn av utvinningsavfallsanläggningar.

Kravet på regelbundna inspektioner bör tas bort

Som framgår i avsnitt 4.2 överlappar det nuvarande kravet i förordningen om utvinningsavfall om regelbundna inspektioner av varje utvinningsavfallsanläggning kraven i miljötillsynförordningen. Detta gäller även med de ändringar i miljötillsynsförordningen som nu föreslås (avsnitt 5.1). Kravet på regelbundna inspektioner i förordningen om utvinningsavfall bör därför tas bort.

Ändring av en felaktig hänvisning

Genom en lagändring som trädde i kraft den 2 augusti 2016 (prop. 2015/16:166, bet. 2015/16:MJU22, rskr. 2015/16:299, SFS 2016:782) ersattes 15 kap. miljöbalken med ett nytt 15 kap. Bestämmelsen om ställande av säkerhet för verksamhet som omfattar deponering av avfall fick då en ny beteckning (15 kap. 35 §). I förordningen om utvinningsavfall hänvisas dock fortfarande till den gamla beteckningen (64 §). Hänvisningen bör därför ändras.

6. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förordningsändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 januari 2021.

Det behövs inga övergångsbestämmelser.

7. Konsekvenser av förslagen

7.1 Offentligfinansiella konsekvenser

De föreslagna ändringarna bedöms inte medföra några offentligfinansiella konsekvenser. Eftersom ändringarna i huvudsak leder till minskad administration kan den leda till marginellt lägre kostnader. Ändringarna påverkar inte domstolarnas arbete.

7.2 Tillfälligt ökat behov av tillsynsvägledning

De föreslagna ändringarna innebär ett tillfälligt ökat behov av tillsynsvägledning från Naturvårdsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt länsstyrelserna, t.ex. när det gäller innehåll i tillsynsprogram respektive tillsynsfrekvens för olika verksamhetstyper. Vidare bedöms ändringarna innebära ett tillfälligt ökat behov av informationsinsatser i tillsynsvägledningen, t.ex. i fråga om skyldigheten att vid tillsyn av utvinningsavfallsanläggningar följa kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248. Naturvårdsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt länsstyrelserna får hantera det tillfälligt ökade behovet av informationsinsatser och vägledning inom ramen för befintliga resurser.

7.3 Konsekvenser för tillsynsmyndigheterna

Regleringen i miljötillsynsförordningen riktar sig till tillsynsmyndigheterna. Att ett tillsynsprogram enligt nuvarande bestämmelser ska upprättas för alla verksamheter som behandlar avfall samt alla yrkesmässiga verksamheter som innefattar viss hantering av avfall får stora praktiska konsekvenser och utgör en administrativ börda i dagsläget. När det nu införs lättnader i detta krav minskas den administrativa bördan i tillsynsmyndigheternas verksamhet.

Bedömningen är att de föreslagna ändringarna saknar direkt betydelse för miljön. Syftet är att underlätta för tillsynsmyndigheternas arbete vilket i en förlängning kan innebära att de kan ägna sig åt arbete som genererar miljönytta.

När det särskilt gäller utvinningsavfallsanläggningar behålls det krav på tillsynsprogram som gäller i dag. Jämfört med nuläget medför ändringen därför inte några konsekvenser. Det nya kravet på särskilda intervall för tillsynsbesöken som inte får överskridas innebär att tiden mellan två tillsynsbesök inte får överskrida ett år, om verksamheten innebär betydande risker för människors hälsa eller miljön, och tre år i andra fall. Jämfört med de

nuvarande kraven om att genomföra tillsynsbesök med jämna mellanrum respektive regelbundna inspektioner på plats bedöms kraven för tillsyn av utvinningsavfallsanläggningar visserligen tydliggöras men inte innebära något utökat krav jämfört med hur tillsynen för utvinningsavfallsanläggningar bör ske enligt nuvarande regelverk.

Även regleringen i förordningen om utvinningsavfall riktar sig till tillsynsmyndigheterna. Som framgår i avsnitt 5.3 innehåller kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/248 inga krav på hur tillsyn ska bedrivas, men aspekter som ska övervägas. Inte heller skyldigheten att överväga aspekter vid tillsyn bedöms medföra konsekvenser i förhållande till hur tillsyn av utvinningsavfallsanläggningar bedrivs eller bör bedrivas redan i dag.

7.4 Konsekvenser för verksamhetsutövare

Verksamhetsutövare berörs inte av ändringarna eftersom tillsynsprogrammen ska upprättas, uppdateras och genomföras av tillsynsmyndigheterna. Kravet att göra tillsynsbesök är oförändrat. Den föreslagna ändringen innebär ingen förändring av administrativa kostnader för företag. Förslaget påverkar inte heller handeln mellan medlemsstaterna. EU-rättsliga krav följs.